

Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 11. januar 2006

Betænkning

over

Forslag til lov om ophævelse af lov om en statsskole som forsøgscenter for 8.-10. skoleår

[af undervisningsministeren (Bertel Haarder)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 9. november 2005 og var til 1. behandling den 22. november 2005. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og undervisningsministeren sendte den 5. oktober 2005 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 11. Den 8. november 2005 sendte undervisningsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 13 skriftlige henvendelser fra:

Asociación Chilena Pro Naciones Unidas,
Center for Konfliktløsning,
Development Education Centre, South Yorkshire,
Extra-Mural Education Project,
Institute for Educational Sciences,
Ledelsen for Statens Pædagogiske Forsøgscenter,
Lærerrepræsentanter fra Statens Pædagogiske Forsøgscenter,
Northern Beaches Christian School,
Karen Prins, København Ø,
SPF/Nordjyllandsgruppen,
UNESCO Associated Schools,
Ungdomsbyen og
Peder Wiben, København Ø.

Undervisningsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har ledelsen for Statens Pædagogiske Forsøgscenter og Lærerrepræsentanter fra Statens Pædagogiske Forsøgscenter mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Samråd

Udvalget har stillet 2 samrådsspørgsmål til undervisningsministeren til mundtlig besvarelse. Ministeren har besvaret spørgsmålene i et samråd med udvalget den 11. januar 2006. Ministeren har efterfølgende sendt udvalget det talepapir, der lå til grund for besvarelsen af spørgsmålene.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 18 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

Et af udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (S, RV, SF og EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget finder, at det er synd og skam, at et flertal i Folketinget med dette lovforslag kaster mange års pædagogisk udviklingsarbejde i graven. I teksten til lovforslaget er der ikke én konkret henvisning til, hvordan den store viden og de erfaringer, der er opbygget i centeret, kan eller skal anvendes i det kommende udviklingsarbejde.

Ligeledes må Socialdemokratiet konstatere, at lovforslaget og beslutningen om at nedlægge SPF er foretaget, uden at den evaluering – og dermed tilvejebringelse af et sagligt grundlag for en beslutning – som undervisningsministeren tidligere har stillet centeret i udsigt, er blevet udarbejdet.

Regeringen peger selv i bemærkningerne til lovforslaget på, at der er behov for at se folkeskoleområdet i dets helhed. Det er Socialdemokratiet enig i, og vi har derfor også medvirket positivt i forhandlingerne om fremtidens folkeskole og har altid lagt stemmer til de forslag om en forbedret folkeskole, der er fremsat i Folketinget eller under forhandlinger med undervisningsministeren.

De fleste er enige i, at en af de store udfordringer er at sikre, at en langt større andel af en ungdomsårgang kommer i gang med en ungdomsuddannelse efter folkeskolen. Det har regeringen peget på, det har oppositionen peget på, det har regeringens globaliseringsråd peget på, og det har en lang række af de organisationer, der har indgivet høringssvar, peget på.

Statens Pædagogiske Forsøgscenter har netop til opgave at udvikle og perspektivere ideer for undervisningen i folkeskolens ældste klassetrin og at bygge bro mellem folkeskolen og ungdomsuddannelserne.

Set i relation til, at der tilsyneladende ikke er flertal i Folketinget for at efterkomme regeringens ønske om at nedlægge 10. klasse, og set i relation til, at undervisningsministeren i sit talepapir fra samrådet den 11. januar 2006 i Uddannelsesudvalget netop sammenkæder nærværende lovforslag med forslaget om at nedlægge 10. klasse, mener Socialdemokratiet at en eventuel beslutning om at nedlægge SPF bør afvente den endelige løsning på 10.-klassernes fremtidige situation.

Socialdemokratiet ønsker et mangfoldigt uddannelsesbillede, der hviler på alsidighed, forskning og udvikling. Hvis Danmark skal klare sig i fremtidens internationale og globaliserede samfund, er

der brug for alle målrettede initiativer, der kan uddanne fremtidens arbejdskraft til dygtige, vidende, kreative og problemløsende mennesker. Det er et synspunkt, vi tilsyneladende deler med Dansk Industri, Finansrådet m.fl., men det er en udvikling, der i praktisk politik bliver modarbejdet af regeringen og Dansk Folkeparti i en kortsigtet og ideologisk uddannelsespolitisk dagsorden.

Lovforslaget indeholder tillige en forventning om, at Ungdomsbyen kan fortsætte sit virke med en bevilling på 3 mio. kr. Dette på trods af, at undervisningsministeren i sit talepapir til Uddannelsesudvalget i forbindelse med samrådet den 11. januar 2006 oplyser tal, der viser, at beløbet på 3 mio. kr. ikke er tilstrækkeligt til at sikre centerets fortsatte drift.

Det Radikale Venstres og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget finder det kortsigtet og grundløst, når regeringen stædigt insisterer på at lukke Statens Pædagogiske Forsøgscenter. Folkeskolens udvikling er gennem mange, mange år baseret på et solidt og visionært forsøgsarbejde, som SPF har bidraget til på højt kvalificeret vis. Netop de diskussioner, som i øjeblikket føres om overgangen mellem grundskole og ungdomsuddannelse samt om vejledning, valg og kvalificeret stilningtagen i folkeskolens ældste klasser, burde aktualisere SPF's rolle. Det er ikke muligt at frigøre sig fra mistanken om, at SPF ene og alene skal lukkes, fordi centeret irriterer regeringen – altså præcis samme fremgangsmåde, som da regeringen i øvrigt lukkede råd, nævn og videntcentre for at få plads til dens helt egen måde at gøre tingene på.

Det eneste positive, der endnu synes at være kommet ud af regeringens dårlige idé om at lukke SPF, er undervisningsministerens tilslutning til, at folkeskoleområdet bør ses i en helhed, og at fornyelsen skal bygge på det samlede skoleforløb. Samtidig fastslår ministeren, at fremtidigt forsøgs- og udviklingsarbejde skal gennemføres landsdækkende med inddragelse af forskellige skoletyper og på mange folkeskoler landet over for at sikre den størst mulige effekt og fleksibilitet, jf. svaret på spørgsmål 3. Det var ellers Det Radikale Venstres og Socialistisk Folkepartis oplevelse, at regeringen var villig til at gennemføre endog meget vidtgående ændringer i folkeskolen uden forudgående forsøgsvirksomhed eller erfaringsopsamling, men blot ved lovgivning i fuld skala.

Det er afgørende, at der er bredde i erfaringsindsamlingen, jf. svaret på spørgsmål 3, og netop derfor forekommer det besynderligt, at man ikke ønsker den bredde, som erfaringerne fra SPF kan give til forsøgs- og udviklingsarbejde gennemført andre steder i skolesystemet.

Alt i alt finder Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti regeringens beslutning kortsigtet, snæversynet og ubegrundet.

Siumut, Tjóðveldisflokkurinn, Fólkaflokkurinn og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Troels Christensen (V) Anne-Mette Winther Christiansen (V) Britta Schall Holberg (V)
Tina Nedergaard (V) Ellen Trane Nørby (V) Martin Henriksen (DF) Søren Krarup (DF)
Carina Christensen (KF) fmd. Allan Niebuhr (KF) Christine Antorini (S) Kirsten Brosbøl (S)
Carsten Hansen (S) Bjarne Laustsen (S) Margrethe Vestager (RV) nfmd. Bente Dahl (RV)
Thomas Krog (SF) Majbrit Berlau (EL)

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurin (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 61**Bilagsnr. Titel**

- 1 Høringssvar og høringsnotat fra undervisningsministeren
- 2 Tillæg til høringsresumé og høringssvar vedrørende forslag til lov om ophævelse af lov om en statsskole som forsøgscenter for 8.-10. skoleår, fra undervisningsministeren
- 3 Henvendelse fra Karen Prins, København Ø
- 4 Debatindlæg vedrørende lukning af Statens Pædagogiske Forsøgscenter fra Center for Konfliktløsning
- 5 Henvendelse af 18/11-05 fra ledelsen for Statens Pædagogiske Forsøgscenter
- 6 Henvendelse af 18/11-05 fra Peder Wiben, København Ø
- 7 Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 8 Kopi til orientering af undervisningsministerens svar på UDU alm. del – spørgsmål 24, 25 og 27-29 vedrørende Statens Pædagogiske Forsøgscenter
- 9 Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 10 Materiale modtaget i forlængelse af ledelsen for Statens Pædagogiske Forsøgscenter foretræde for udvalget 22/11-05
- 11 Henvendelse af 25/11-05 fra lærerrepræsentanter fra Statens Pædagogiske Forsøgscenter
- 12 1. udkast til betænkning
- 13 Fremlæggelse af materiale modtaget i forbindelse med lærerrepræsentanter fra SPF's foretræde for udvalget 6/12-05
- 14 Henvendelse af 1/12-05 fra Ungdomsbyen
- 15 Henvendelse af 1/12-05 fra Northern Beaches Christian School
- 16 Henvendelse af 5/12-05 fra Extra-Mural Education Project
- 17 Henvendelse af 6/12-05 fra Asociación Chilena Pro Naciones Unidas
- 18 Henvendelse af 15/12-05 fra SPF/Nordjyllandsgruppen
- 19 Henvendelse af 20/12-05, fra Development Education Centre, South Yorkshire
- 20 Henvendelse fra Institute for Educational Sciences
- 21 2. udkast til betænkning
- 22 Henvendelse af 20/12-05 fra UNESCO Associated Schools
- 23 Talepapir fra samrådet 11/1-06 om samrådsspørgsmål A og B, fra undervisningsministeren

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 61

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelse fra Karen Prins, København Ø, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om kommentar til debatindlæg af 17/11-05 fra Center for Konfliktløsning, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om kommentar til henvendelse af 18/11-05 fraledelsen for Statens Pædagogiske Forsøgscenter, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om kommentar til henvendelse af 18/11-05 fra Peder Wiben, København Ø, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om kommentar til materiale modtaget i forlængelse af ledelsen for Statens Pædagogiske Forsøgscenters foretræde for udvalget 22/11-05, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om kommentar til henvendelse af 25/11-05 fra lærerrepræsentanter fra Statens Pædagogiske Forsøgscenter, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm., om den tidligere undervisningsminister har givet positivt tilsagn om ansættelse af en ny rektor på SPF, samt om der er givet tilsagn om en evaluering af skolen, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om, hvorledes ministeren har forestillet sig at CVU'erne/centre for videregående uddannelse skal inddrages i det fremtidige udviklings- og forskningsarbejde, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om dokumentation for, at det forsknings- og udviklingsarbejde, der i dag foregår på SPF, kan varetages lige så godt på landets CVU'er, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om kommentar til henvendelse af 1/12-05 fra Ungdomsbyen, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
11	Spm. om kommentar til henvendelse af 1/12-05 fra Northern Beaches Christian School, Australien, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
12	Spm. om kommentar til henvendelse af 5/12-05 fra Extra-Mural Education Project, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
13	Spm. om kommentar til henvendelse af 6/12-05 fra Asociación Chilena Pro Naciones Unidas, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
14	Spm. om kommentar til henvendelse af 15/12-05 fra SPF/Nordjyllandsgruppen, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
15	Spm. om, hvad der skal ske med de bygninger, som SPF hidtil har benyttet, hvis SPF's virksomhed ophører, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå

- 16 Spm. om kommentar til henvendelse af 20/12-05 fra Development Education Centre, South Yorkshire, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om kommentar til henvendelse fra Institute for Educational Sciences, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om kommentar til henvendelse af 20/12-05 fra UNESCO Associated Schools, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå

Oversigt over samrådsspørgsmål vedrørende L 61

Samråds- spm.nr.	Titel
A	Samrådssp. om redegørelse for konklusionerne om den økonomi, der er nødvendig for at drive Ungdomsbyen videre, til undervisningsministeren
B	Samrådssp., om der i marts 2003 har været afholdt et møde mellem daværende undervisningsminister Ulla Tørnæs og formanden for SPF, Ole Vig Jensen, og om indholdet af dette møde bl.a. har handlet om ansættelse af en ny rektor og gennemførelse af en evaluering af SPF, til undervisningsministeren

Et af udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålet og svaret er optrykt efter ønske fra RV og SF.

Spørgsmål 3:

Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 18. november 2005 fra Statens Pædagogiske Forsøgscenter, jf. L 61 – bilag 5.

Svar:

Ledelsen på Statens Pædagogiske Forsøgscenter (SPF) redegør i henvendelsen for SPF's aktuelle opgaver og for mulige fremtidsvisioner for centret.

SPF's forsøgsskole rummer imidlertid kun tre af folkeskolens klassetrin. Folkeskoleområdet bør efter regeringens opfattelse ses i en helhed, og den fornyelse af folkeskolen, som regeringen har iværksat, bygger på det samlede skoleforløb.

I lighed med det nuværende forsøgs- og udviklingsarbejde i Undervisningsministeriets regi skal det fremtidige forsøgs- og udviklingsarbejde gennemføres landsdækkende med inddragelse af forskellige skoletyper og på mange folkeskoler landet over for at sikre den størst mulige effekt og fleksibilitet. Det vil kunne give en større bredde i erfaringsindsamlingen, og der vil kunne sættes fokus på hele skolens virksomhed, herunder alle folkeskolens klassetrin samt skolefritidsordninger.

De fremtidige formidlingsinitiativer på folkeskoleområdet forventes som ministeriets hidtidige formidling på folkeskoleområdet fremover at kunne gennemføres bedst muligt i samarbejde med centre for undervisningsmidler, CVU'erne, kommunale konsulenter og lærere fra et bredt udsnit af folkeskolen.

Det fremgår af regeringens aftale med Dansk Folkeparti om finansloven for 2006, at SPF nedlægges med henblik på at målrette ressourcerne til kvalitetsudvikling i folkeskolen. Det er samtidig aftalt, at der vil være mulighed for at fortsætte Ungdomsbyens virksomhed, herunder formidlingsdelen. Undervisningsministeriets tilskud vil i givet fald blive givet under forudsætning af, at der opnås enighed med eksterne parter, lokale myndigheder og interessenter om præmisserne for Ungdomsbyens videreførelse.